

آئین نامه تدریس و حق التدریس دانشگاه صنعتی نوشیروانی بابل

مقدمه

براساس آیین‌نامه‌های ابلاغی وزارت علوم، تحقیقات و فناوری و هیات امنای دانشگاه‌های مازندران و با استفاده از مصوبات قبلی و موجود دانشگاه، آیین‌نامه تدریس و حق التدریس اعضای هیات علمی دانشگاه صنعتی نوشیروانی بابل، ابلاغی ۹۴/۴/۲۴، پس از حدود دو سال اجرا توسط شوراهای آموزشی و تحصیلات تکمیلی دانشگاه در جلسات متعددی مورد بررسی قرار گرفته و در جلسه مشترک شورای آموزشی و شورای تحصیلات تکمیلی دانشگاه در تاریخ ۱۳۹۷/۰۵/۲۱ به تصویب رسیده است. این آئین نامه پس از تصویب در شورای دانشگاه از ابتدای نیمسال اول سال تحصیلی ۹۷-۹۸ قابل اجرا می باشد و کلیه آئین نامه‌های مغایر با آن لغو می‌گردد.

تعاریف:

دانشگاه: دانشگاه صنعتی نوشیروانی بابل

رساله: رساله دوره دکتری

پایان‌نامه: پایان‌نامه دوره کارشناسی ارشد

پروژه تخصصی: پروژه پایانی دانشجویان دوره کارشناسی که برای برخی رشته‌ها اجباری و برای برخی رشته‌ها اختیاری می‌باشد.

واحد معادل: واحد معادل درس، پایان‌نامه یا رساله که معادل ارزش آموزشی درس در ابلاغ تدریس اعضای علمی و مدرسین بوده و برابر حاصل ضرب ضریبی (ضریب واحد معادل) در ارزش واحدی درس، پایان‌نامه و یا رساله می‌باشد.

اعضای هیات علمی: اعضای هیات علمی تمام وقت دانشگاه صنعتی نوشیروانی بابل

بخش ۱- ظرفیت کلاس‌ها و واحد معادل آموزشی:

ماده ۱- حد نصاب تشکیل کلاس‌ها مطابق جدول ۱ می‌باشد. در صورتیکه تعداد دانشجویان کلاس بعد از اتمام مهلت ترمیم واحد در بازه حداقل و حداکثر تعریف شده در جدول ۱ باشد ضریب واحد معادل برابر یک می‌باشد. چنانچه تعداد دانشجویان کلاس کمتر از حداقل یا بیشتر از حداکثر باشد ضریب واحد معادل به ترتیب کوچکتر و بزرگتر از یک و مطابق روابط ۱ و ۲ این آیین‌نامه محاسبه و اعمال می‌گردد.

(۱)

تعداد دانشجویان کلاس

ضریب واحد معادل افزایشی

$$P = \frac{\text{تعداد دانشجویان کلاس}}{\text{حداکثر تعداد دانشجویان (ستون ۴ جدول ۱)}}$$

حداکثر تعداد دانشجویان (ستون ۴ جدول ۱)

(۲)

تعداد دانشجویان کلاس

ضریب واحد معادل کاهشی

$$M = \frac{\text{تعداد دانشجویان کلاس}}{\text{حداقل تعداد دانشجویان (ستون ۳ جدول ۱)}}$$

حداقل تعداد دانشجویان (ستون ۳ جدول ۱)

تبصره ۱: برای دروس تحصیلات تکمیلی که برای بار اول توسط عضو هیات علمی ارائه می‌شود ضرایب P یا M در عدد ۲ و در غیر اینصورت در ۱/۵ ضرب گردد. در هر صورت حداکثر ضریب افزایشی (P) برای دروس کارشناسی ۱/۵ و برای دروس تحصیلات تکمیلی برابر ۲ می‌باشد.

تبصره ۲: ارائه حداقل یک گروه درسی آزمایشگاه یا کارگاه برای عضو هیات علمی که سرپرست آزمایشگاه یا کارگاه مذکور می‌باشد الزامی می‌باشد. حداکثر گروه‌های درسی آزمایشگاه یا کارگاه قابل ارائه توسط هر عضو هیات علمی (از جمله سرپرست آزمایشگاه یا کارگاه) ۲ گروه درسی در هر نیمسال می‌باشد.

تبصره ۳: واحد معادل دروس عملی و بخش عملی دروس تئوری-عملی که تعداد دانشجویان آن درس در محدوده حداقل و حداکثر تعریف شده در جدول ۱ قرار دارد مطابق ردیف‌های ۲ الی ۴ جدول ۲ مشمول ضریب افزایشی واحد معادل می‌گردد. علاوه بر این ضریب، چنانچه

تعداد دانشجویان گروه درسی مورد نظر از حداقل یا حداکثر تعریف شده در جدول ۱ به ترتیب کمتر یا بیشتر باشد واحد معادل این دروس مجددا در ضریب به ترتیب کاهش و یا افزایشی مطابق روابط ۱ و ۲، با رعایت تبصره ۱ ماده ۱، ضرب خواهد شد.

جدول ۱: حداقل و حداکثر تعداد دانشجو برای تشکیل کلاس های نظری و عملی

ردیف	نوع درس	حداقل	حداکثر	واحد معادل بازای افزایش حداکثر یا کاهش حداقل ستون ۳ و ۴
۱	دروس عمومی و معارف اسلامی (دوره کارشناسی)	۲۵	۵۰	ارزش واحدی درس P^* = واحد معادل
	دروس پایه (دوره کارشناسی)	۲۵	۵۰	
	دروس اصلی (دوره کارشناسی)	۲۰	۵۰	
	دروس تخصصی و اختیاری (دوره کارشناسی)	۲۰	۵۰	
۵	دروس تئوری (اصولی، تخصصی و یا اختیاری) تحصیلات تکمیلی	۲۵	۲۵	ارزش واحدی درس M^* = واحد معادل
				دروس اصلی و تخصصی ۴۰٪ و دروس اختیاری ۳۰٪ دانشجویان کارشناسی ارشد ورودی در رشته - گرایش به شرطی که از ۵ نفر و یا از تعداد کل دانشجویان ثبت نامی در آن ترم در آن رشته - گرایش کمتر نباشد. (هر دانشجوی دکتری و کارشناسی به ترتیب معادل ۲ و ۰/۵ دانشجوی کارشناسی ارشد لحاظ می گردد).
۶	دروس تئوری (اصولی، تخصصی و یا اختیاری) (دوره دکتری تخصصی)	۴ نفر یا از تعداد کل دانشجویان ثبت نامی آن رشته گرایش در آن ترم کمتر نباشد	۱۰	بدون ضریب افزایش یا کاهش
۷	دروس آزمایشگاهی و کارگاهی (دوره کارشناسی و کارشناسی ارشد)	۸	۱۵	ارزش واحدی درس P^* = واحد معادل
				ارزش واحدی درس M^* = واحد معادل
۸	دروس نقشه کشی و رسم فنی و کلیه دروس رشته مهندسی معماری که در آتلیه (یا سالن نقشه کشی) برگزار می گردد	۱۵	۲۵	ارزش واحدی درس P^* = واحد معادل
				ارزش واحدی درس M^* = واحد معادل
				ارزش واحدی درس P^* = واحد معادل
۹	۱-۹. بخش عملیات دروس نقشه برداری رشته مهندسی عمران ۲-۹. بخش عملیات دروس رشته مهندسی نقشه برداری شامل: عملیات نقشه برداری مسیر و زیرزمینی عملیات مبانی فتوگرامتری پویشگرهای لیزری و عملیات	۱۵	۲۰	ارزش واحدی درس P^* = واحد معادل
				ارزش واحدی درس M^* = واحد معادل
۱۰	درس تربیت بدنی دروس ورزش ۱، ۲، ۳ و تربیت بدنی ویژه درس ورزش ویژه	۲۰	۲۵	ارزش واحدی درس P^* = واحد معادل
				ارزش واحدی درس M^* = واحد معادل
				ارزش واحدی درس P^* = واحد معادل

توضیح: چنانچه برای دروس عملی (آزمایشگاه، کارگاه و عملیات میدانی رشته هایی نظیر نقشه برداری) امکانات کافی برای انجام آزمایش ها مهیا نشده باشد، با تایید دانشکده مربوطه حداقل تعداد دانشجویان آزمایشگاه یا کارگاه مربوطه از مقادیر حداقل اشاره شده در جدول ۱ می تواند کمتر باشد.

جدول ۲: ضریب واحد معادل دروس عملی

ردیف	ساعت ارائه درس در هفته	ضریب واحد معادل
۱	۱/۵	۱
۲	۲	۱/۳
۳	۳	۱/۶
۴	۴ و به بالا	۲
۵	دروس تربیت بدنی (ردیف ۱۰ جدول ۱)	۱/۷۵

تبصره ۴: واحد معادل دروس عملی و بخش عملی دروس تئوری-عملی که محل برگزاری آنها کلاس درس می‌باشد، نظیر دروس کاربرد کامپیوتر یا کارگاه کامپیوتر، مطابق کلاس‌های تئوری در جدول ۱ بوده و واحد معادل فقط بخش عملی بر اساس مصوبه هیات امنای مطابق جدول ۲ اعمال می‌گردد.

تبصره ۵: واحد معادل دروس معرفی به استاد بازای هر دانشجو درس ۰/۲۵ واحد و حداکثر تا سقف یک واحد معادل در یک نیمسال قابل قبول است و امکان ثبت آن در ابلاغ تدریس اعضای هیات علمی در نیمسالی که دانشجو اخذ نموده و یا در ابلاغ تدریس نیمسال بعدی امکان پذیر می‌باشد. معرفی دانشجویان برای دروس معرفی به استاد برای اعضای هیات علمی تمام وقت دانشکده که آن درس را تدریس نموده‌اند امکان پذیر می‌باشد. در صورت لزوم و با صلاحدید معاون آموزشی دانشکده، برای سایر اعضای هیات علمی تمام وقت که درس مورد نظر را تدریس نکرده‌اند نیز میسر می‌باشد.

تبصره ۶: در صورت ثبت نام دانشجوی کارشناسی فارغ‌التحصیل به تعداد حداقل ۵ نفر در دروس تخصصی و یا اختیاری، حداقل دانشجو به تعداد ۱۲ نفر کاهش می‌یابد.

تبصره ۷: در مورد رشته‌هایی که با یک کد رشته، دانشجوی ارشد پذیرش می‌شود ولی در چند زمینه تخصصی معرفی و یا در حین تحصیل به چند گرایش دسته‌بندی می‌شوند، مبنای حداقل و حداکثر تعداد دانشجو برای دروس تخصصی هر گرایش، تعداد دانشجویان همان زمینه یا گرایش خواهد بود.

تبصره ۸: ضوابط مربوط به دروس جبرانی دوره کارشناسی ارشد مطابق مصوبات دوره کارشناسی و دروس جبرانی دوره دکتری مطابق مصوبات دوره کارشناسی ارشد خواهد بود. مبنای حدنصاب تشکیل دروس جبرانی هر مقطع تحصیلی همانند دروس یک مقطع پایین‌تر می‌باشد.

تبصره ۹: برای کلیه دروس جبرانی که فقط برای دانشجویان مقاطع تحصیلات تکمیلی ارائه می‌گردد، مشروط بر آنکه رشته‌های کارشناسی مرتبط در دانشگاه دائر نبوده و تعداد دانشجویان ثبت‌نام شده در کلاس کمتر از ۵ نفر نباشد، حق الزحمه استاد درس بصورت کامل (ضریب واحد معادل برابر یک) و مطابق واحد معادل کارشناسی پرداخت می‌گردد.

ماده ۲- هر عضو هیات علمی حداکثر سه درس برای هر گروه آموزشی در مقطع تحصیلات تکمیلی در هر سال تحصیلی برای هر رشته - گرایش می‌تواند ارائه نماید که فقط یک درس از بین ۳ درس می‌تواند درس اختصاصی مقطع دکتری باشد. چنانچه بدلیل نیاز سایر گروه‌های آموزشی یا گرایش‌ها، عضو هیات علمی درسی را برای گروه آموزشی یا گرایشی غیر از گرایش اصلی خود ارائه دهد، در اینصورت سقف حداکثر سه درس تحصیلات تکمیلی می‌تواند به ۴ درس افزایش یابد. در هر صورت هر عضو هیات علمی حداکثر یک عنوان درس اختصاصی مقطع دکتری برای گرایش اصلی خود و یک درس برای گرایش غیراصلی خود می‌تواند ارائه نماید که در حالت اخیر گروه درسی نباید بصورت ادغامی با دانشجویان گروه یا گرایش اصلی عضو هیات علمی باشد. برای گروه‌های آموزشی که تعداد اعضای هیات علمی آن کمتر از ۴ نفر باشد و چنانچه محدودیت حداکثر ارائه ۳ درس توسط هر عضو هیات علمی مشکلی برای گروه آموزشی در ارائه دروس ایجاد نماید، از تبصره ۱ ماده ۲ این آئین‌نامه می‌توان برای گرفتن مجوز لازم برای افزایش حداکثر ۳ درس استفاده نمود.

تبصره ۱: در موارد خاصی که ضرورت داشته باشد تا علیرغم نداشتن شرایط مذکور در مواد ۱ و ۲ و تبصره‌های آن، کلاسی با تعداد دانشجویان کمتر از حداقل تشکیل گردد، لازم است پس از تأیید شورای گروه آموزشی، موافقت شورای دانشکده نیز اخذ گردد.

ماده ۳- دروسی که دارای سرفصل با حداقل ۸۰ درصد تشابه برای گروه‌های مختلف آموزشی یک دانشکده با ارزش واحدی یکسان برای مقاطع کارشناسی یا تحصیلات تکمیلی می‌باشند، با رعایت تعداد حداقل و حداکثر تعداد دانشجویان یک کلاس مطابق جدول ۱، باید در قالب یک گروه درسی ارائه گردد. مرجع تشخیص ۸۰ درصد تشابه شورای آموزشی دانشکده مربوطه می‌باشد.

بخش ۲- ظرفیت اعضای هیات علمی برای راهنمایی دانشجویان در پروژه های تخصصی، کارآموزی، کارورزی در مقطع کارشناسی و واحد معادل آموزشی

ماده ۴- هر عضو هیات علمی حداکثر راهنمایی ۵ واحد معادل پروژه تخصصی کارشناسی (و یا طرح نهایی برای رشته معماری) را در هر نیمسال می‌تواند بعهده گیرد. برای رشته‌هایی که اعضای هیات علمی آنها کم می‌باشد، نظیر رشته معماری، با تأیید شورای آموزشی دانشگاه امکان ثبت تا ۱۰ واحد معادل پروژه تخصصی (یا طرح نهایی)، در هر نیمسال میسر می‌باشد.

تبصره ۱: دروس پروژه تخصصی نهایی کارشناسی، طرح نهایی، کارآموزی، کارورزی (که در کلاس درس برگزار نمی‌گردد) فقط توسط اعضای هیات علمی قابل ارائه خواهد بود. در صورت ضرورت و تأیید شورای دانشکده مربوطه، از مدرسین مدعو نیز می‌توان استفاده نمود. با توجه به اینکه درس پروژه تخصصی نهایی یا طرح نهایی رشته معماری برای مقطع کارشناسی ارائه می‌گردد و عمدتاً بصورت آموزش دانشجویان می‌باشد واحد معادل این دروس در صورت عدم رعایت حداقل موظفی، برای اعضای هیات علمی مطابق جدول ۵ می‌تواند جز موظفی آموزشی (تدریس آموزشی) اعضای هیات علمی تمام وقت دانشگاه محسوب می‌گردد.

تبصره ۲: ضریب واحد معادل برای پروژه‌های تخصصی کارشناسی ۳ واحدی دوره کارشناسی و طرح نهایی رشته معماری به ارزش ۶ واحد، برابر یک سوم می‌باشد. به این ترتیب واحد معادل برای هر دانشجوی پروژه تخصصی و طرح نهایی برای مدرس به ترتیب یک و دو واحد می‌باشد. ثبت واحد پروژه تخصصی یا طرح نهایی فقط در همان نیمسالی که دانشجو درس مذکور را اخذ نموده در ابلاغ تدریس عضو هیات علمی امکان‌پذیر است.

تبصره ۳: برای دروس پروژه یک واحدی که عناوین مشابه دارند، نظیر پروژه سازه‌های فولادی یا بتنی در رشته مهندسی عمران، هر ۱۲ دانشجو معادل یک واحد درسی محسوب می‌گردد.

تبصره ۴: برای دروس پروژه کارشناسی (کار تحقیقی) با عناوین (موضوعات) مختلف، واحد معادل از رابطه زیر محاسبه می‌گردد:

$$(۳) \quad \frac{۳}{\text{تعداد دانشجو}} * \text{تعداد واحد پروژه} = \text{واحد معادل}$$

تبصره ۵: واحد معادل دروس عملیات صحرایی، کارآموزی و کارورزی (مطابق مصوبات هفتمین جلسه از دوره سوم هیات امنای منطقه شمال مورخ ۸۲/۷/۱) برای استادان دروس مذکور در هر نیمسال تحصیلی حداکثر ۴ واحد و مطابق رابطه ۴ با توجه به بندهای یک الی ۳ این تبصره قابل احتساب می‌باشد.

$$(۴) \quad \text{واحد معادل} = \frac{\text{واحد درس عملیات صحرایی، کارآموزی یا کارورزی} + ۲}{۱۲} * \text{تعداد دانشجو}$$

(۱) اگر فاصله محل کارآموزی و کارورزی تا دانشکده مربوطه بیش از ۲۰۰ کیلومتر باشد در نظر گرفتن واحد معادل فوق مشروط به حداقل یکبار بازدید و برای مسافت‌های کمتر از ۲۰۰ کیلومتر حداقل ۲ بار بازدید توسط استاد راهنمای درس مذکور می‌باشد.

(۲) در صورتی که فاصله مذکور کمتر از ۲۰۰ کیلومتر باشد و فقط یکبار بازدید انجام گیرد به میزان $\frac{۲}{۳}$ واحد معادل تعلق خواهد گرفت.

۳) اگر از محل کارآموزی بازدید صورت نگرفته باشد، به میزان $\frac{1}{3}$ واحد معادل جهت بررسی گزارش کارآموزی و امتحان شفاهی تعلق خواهد گرفت.

تبصره ۶: با استناد به ابلاغیه شماره ۵/۴۶۹/۱۷۱۱۵ مورخ ۸۱/۱۲/۱۹ وزیر وقت علوم، مبنی بر احتساب سقف واحد برای فعالیت‌های آموزشی و پژوهشی در ترم تابستان برای اعضا هیئت علمی، حداکثر ۴ واحد شامل کارآموزی و کاروزی مشمول سقف ۹ واحد می‌باشد.

تبصره ۷: برای ترم تابستان، ضریب واحد معادل دروس شامل حداقل و حداکثر تعداد دانشجویان کلاس و نیز در صد افزایش مبلغ حق-التدریس اعضای هیات علمی می‌تواند خارج از ضوابط این آیین‌نامه باشد و لازم است ضوابط مربوطه قبل از شروع ترم تابستانی سال تحصیلی به تصویب شورای آموزشی و هیات رئیسه دانشگاه برسد.

تبصره ۸: ارائه دروس در ترم تابستان توسط اعضای هیات علمی که دارای پست مدیریتی می‌باشند، اعم از اینکه مشمول خرید مرخصی شوند یا خیر، باید در ساعات غیراداری صورت پذیرد.

بخش ۳- ظرفیت اعضای هیات علمی برای پذیرش دانشجو در مقطع کارشناسی ارشد

ماده ۵- هر عضو هیات علمی با دارا بودن شرایط و ضوابط هدایت پایان‌نامه کارشناسی ارشد (مندرج در آئین نامه اجرایی دوره)، می‌تواند عهده‌دار راهنمایی پایان‌نامه دانشجوی کارشناسی ارشد شود. آنانی که اولین بار اقدام به پذیرش دانشجو-از طریق آزمون ورودی- می‌نمایند، ۲ دانشجو و برای سال‌های پذیرش بعد، تا ۳ دانشجو قابل افزایش می‌باشد. برای اعضای هیات علمی با مرتبه دانشیاری و استادی ظرفیت پذیرش دانشجو از طریق آزمون ورودی به ترتیب ۴ و ۵ دانشجو می‌باشد.

ماده ۶- در صورت احراز یکی از شرایط زیر هر عضو هیات علمی می‌تواند با استفاده از تبصره‌های ۱ الی ۵ ماده حاضر دانشجوی مازاد بر ظرفیت مشخص شده در ماده ۵ پذیرش نماید. همچنین براساس تبصره ۱۰ چنانچه عضو هیات علمی مشمول یکی از بندهای جدول ۳ گردد مشمول کاهش ظرفیت پذیرش می‌گردد.

تبصره ۱: چاپ و یا پذیرش یک مقاله علمی پژوهشی و یا ISI دارای IF، بدون هزینه، در یک سال گذشته، مستخرج از پایان‌نامه دانشجویان کارشناسی ارشد تحت راهنمایی قبلی که در آن متقاضی استاد راهنمای اول و نویسنده مسئول باشد صرف نظر از رتبه علمی یک دانشجوی مازاد می‌تواند پذیرش شود.

تبصره ۲: پذیرش یک دانشجو مازاد بر ماده ۵ در صورت عقد قرارداد پژوهشی از طریق دانشگاه به گونه‌ای که سهم عضو هیات علمی مورد نظر برای افزایش ظرفیت پذیرش دانشجو از بین مجریان طرح حداقل ۳۰۰۰۰۰۰ ریال، با تایید معاونت محترم پژوهشی دانشگاه، باشد.

تبصره ۳: پذیرش یک دانشجو مازاد بر ماده ۵ در صورت ثبت اختراع داخلی با تایید سازمان پژوهش‌های علمی-صنعتی کشور و یا ثبت اختراع بین‌المللی به تایید معاونت محترم پژوهشی دانشگاه از دانشجویان کارشناسی ارشد تحت راهنمایی برای هر یک از اساتید راهنمای پایان‌نامه.

تبصره ۴: پذیرش یک دانشجو مازاد بر ماده ۵ در صورت انتخاب پایان‌نامه دانشجوی کارشناسی ارشد فارغ التحصیل عضو هیات علمی به عنوان پایان‌نامه برتر در جشنواره‌های معتبر با تایید معاونت محترم پژوهشی دانشگاه، برای استاد راهنمای اول پایان‌نامه.

تبصره ۵: هر عضو هیات علمی واجد شرایط، علاوه بر پذیرش دانشجو از طریق آزمون بر اساس ماده ۵ و تبصره‌های ماده ۶ می‌تواند هدایت یک دانشجوی پذیرفته شده از مبادی غیر آزمون کارشناسی ارشد (چون سهمیه استعداد درخشان، انتقال با مجوز کمیسیون موارد خاص دانشگاه و یا کمیسیون نقل و انتقال وزارت، بورسیه های معرفی شده از سوی اداره کل بورس) را نیز در هر ورودی بر عهده گیرد. توصیه می‌گردد تا دانشجویان استعداد درخشان و غیر آزمون، به تناسب در بین اعضا هیات علمی گروه توزیع و ساز و کار توزیع این دانشجویان، در هر دانشکده تعریف و اجرا گردد.

تبصره ۶: در موارد خاص، چنانچه ضرورت داشته باشد تا عضو هیات علمی در هر دوره، تعداد بیش از یک دانشجوی غیر آزمون را پذیرش نماید (مانند زمانی که تعداد دانشجوی پذیرش شده غیر آزمون بیش از تعداد اعضای هیات علمی باشد و یا یکی از اعضای هیات علمی مایل به پذیرش دانشجوی غیر آزمون نباشد)، مصوبه گروه آموزشی مبنی بر بلا مانع بودن پذیرش دانشجوی مازاد از مبادی غیر آزمون برای عضو هیات علمی، ضروری می‌باشد.

تبصره ۷: حداکثر تعداد دانشجویان کارشناسی ارشد پذیرش شده برای اعضا هیات علمی بر اساس مواد ۵ و ۶ این آیین نامه و تبصره‌های آن با رتبه‌های استادیاری، دانشیاری و استادی از همه ورودی آزمون و غیر آزمون، به ترتیب ۵، ۶، ۷ دانشجو می‌باشد.

تبصره ۸: چاپ و یا پذیرش مقاله ISI دارای IF، علاوه بر مقاله‌های ارائه شده برای تبصره ۱ ماده ۶ در یک سال گذشته، مستخرج از پایان‌نامه دانشجویان کارشناسی ارشد تحت راهنمایی قبلی، بدون هزینه، برای اعضای هیات علمی گروه‌های آموزشی که فاقد دوره دکتری می‌باشد و در آن متقاضی استاد راهنما و نویسنده مسئول مقاله باشد، صرف نظر از رتبه علمی، متقاضی یک دانشجوی مازاد علاوه بر تبصره ۱ ماده ۶ می‌تواند پذیرش نماید.

تبصره ۹: پذیرش دانشجوی کارشناسی ارشد توسط اعضای هیات علمی دانشگاه در شرف بازنشستگی سال آخر خدمت باید بصورت مشترک با یک عضو هیات علمی دانشگاه صورت پذیرد. ملاک تاریخ بازنشستگی براساس استعلام معاونت آموزشی از معاونت اداری مالی دانشگاه می‌باشد.

تبصره ۱۰: عضو هیات علمی در صورت مشمول بودن یکی از شرایط جدول ۳، مشمول کسر ظرفیت پذیرش دانشجوی ارشد به شرح ستون ۳ جدول مذکور می‌گردد.

جدول ۳: تعداد کاهش ظرفیت پذیرش دانشجوی تحصیلات تکمیلی برای سال تحصیلی آینده*

ردیف	عامل کاهش ظرفیت	تعداد کاهش ظرفیت
۱	تأخیر در اعلام و یا قطعی نمودن دروس تحصیلات تکمیلی بازای هر ترم	۱
۲	در صورت تکرار ردیف ۱ این جدول در سال‌های بعد	یک نفر کاهش ظرفیت بازای هر سال علاوه بر کاهش سالیانه
۳	عدم حضور موثر و کافی در دانشگاه به تایید مرجع ذیصلاح دانشگاه	تا ۲ نفر (به تشخیص شورای تحصیلات تکمیلی)
۴	بی‌نظمی در برگزاری کلاس‌ها، عدم رعایت قوانین و مقررات آموزشی در برگزاری کلاس‌ها به تایید دانشکده و شورای تحصیلات تکمیلی دانشگاه	تا ۲ نفر (به تشخیص شورای تحصیلات تکمیلی)
۵	عدم حضور در جلسه دفاع بعنوان استاد راهنما یا استاد داور بدون عذر موجه به گزارش نماینده تحصیلات تکمیلی و تایید دانشکده مربوطه**	کاهش ظرفیت پذیرش دانشجوی آزمون یا غیر آزمون برای بار اول نصف ظرفیت متقاضی و در صورت تکرار صفر

* کاهش ظرفیت مربوط به جدول ۳ برای دانشجوی تحصیلات تکمیلی در صورت مشمول بودن تبصره ۱۰ ماده ۶ فقط مربوط به پذیرش دانشجوی مقطع کارشناسی ارشد و در صورت مشمول بودن تبصره ۱۰ ماده ۸ فقط مربوط به پذیرش دانشجوی مقطع دکتری می‌باشد.

** معاون آموزشی دانشگاه لازم است موضوع را در جلسه ترفیع عضو هیات علمی مطرح و در صورت تایید کمیته ترفیع، عضو هیات علمی از دریافت اولین ترفیع سالیانه (بعد از تاریخ جلسه دفاع برگزار نشده) محروم می‌گردد.

بخش ۴- ظرفیت اعضای هیات علمی برای پذیرش دانشجو در مقطع دکتری

ماده ۷- هر عضو هیات علمی با دارا بودن شرایط و ضوابط هدایت رساله دکتری (مندرج در آئین نامه اجرائی دوره)، می‌تواند راهنمایی رساله دانشجوی دکتری را عهده‌دار شود. سقف تعداد پذیرش دانشجویان دکتری (به ازای هر ورودی آزمون) با توجه به حضور تمام وقت عضو هیات علمی و رعایت سقف دانشجوی همزمان، یک نفر می‌باشد.

ماده ۸- هر عضو هیات علمی می‌تواند با استفاده از تبصره‌های ۱ الی ۵ ماده حاضر دانشجوی مازاد بر ظرفیت پذیرش مشخص شده در ماده ۷ پذیرش نماید. همچنین براساس تبصره ۹ چنانچه عضو هیات علمی مشمول یکی از بندهای جدول ۳ گردد مشمول کاهش ظرفیت پذیرش می‌گردد.

تبصره ۱: چاپ یا پذیرش مقاله در دو سال گذشته، مستخرج از رساله دانشجویان دکتری، در مجلات ISI و دارای ضریب تأثیر $IF > MIF$ ، در یک دسته‌بندی (Category). این مقالات می‌باید اضافه بر مقالات لازم برای دفاع دانشجو بوده و نیز متقاضی استاد راهنمای اول و نویسنده‌ی مسؤول باشد. اعضای هیات علمی که شرط مذکور را احراز نمایند یک دانشجوی مازاد می‌توانند پذیرش نمایند.

تبصره ۲: پذیرش یک دانشجوی مازاد بر ماده ۷ در صورت عقد قرارداد پژوهشی از طریق دانشگاه به گونه‌ای که سهم عضو هیات علمی متقاضی برای افزایش ظرفیت پذیرش دانشجو از بین مجریان طرح حداقل ۵۰۰ ۰۰۰ ۰۰۰ ریال، با تایید معاون محترم پژوهشی دانشگاه، باشد.

تبصره ۳: پذیرش یک دانشجوی مازاد بر ماده ۷ در صورت ثبت اختراع بین المللی، با تایید معاونت محترم پژوهشی دانشگاه، از رساله دانشجویان دکتری تحت راهنمایی برای اساتید راهنمای رساله .

تبصره ۴: پذیرش یک دانشجوی مازاد بر ماده ۷ در صورت انتخاب رساله دانشجوی دکتری فارغ‌التحصیل سال گذشته متقاضی به عنوان پایان‌نامه برتر در جشنواره‌ها، با تایید معاونت محترم پژوهشی دانشگاه، برای استاد راهنمای اول رساله

تبصره ۵: هر عضو هیات علمی واجد شرایط، علاوه بر پذیرش دانشجویی از طریق آزمون، می‌تواند هدایت یک دانشجوی استعداد درخشان را نیز بر عهده گیرد و تا زمان فارغ التحصیلی این دانشجو امکان پذیرش دانشجوی دیگری از این سهمیه برای وی مقدور نمی‌باشد. توصیه می‌گردد تا دانشجویان استعداد درخشان، به تناسب در بین اعضا هیات علمی گروه توزیع گردند و ساز و کار توزیع این دانشجویان، در هر دانشکده تعریف و اجرا گردد.

تبصره ۶: هر عضو هیات علمی واجد شرایط، می‌تواند حداکثر یک ظرفیت از سقف دانشجویان دکتری (هم‌زمان و از همه ورودی‌های آزمون) را به هدایت یک دانشجوی پذیرفته شده با مبادی غیر آزمون دکتری تخصصی (چون انتقال با مجوز کمیسیون موارد خاص دانشگاه و یا کمیسیون نقل و انتقال وزارت، بورسیه‌های معرفی شده از سوی اداره کل بورس (شامل بورس تبدیل به داخل، سهمیه مریبان)، بورس سازمان‌ها، دانشجویان انتقال یافته از خارج به داخل با استفاده از آئین نامه انتقال دانشجویان ایرانی شاغل به تحصیل در خارج کشور به داخل) اختصاص دهد و تا زمان فارغ التحصیلی این دانشجو نیز، امکان پذیرش دانشجوی دیگری از این مجموعه برای وی مقدور نمی‌باشد. همچنین آن دسته از دانشجویان بورس سازمان‌ها و موسسات که از طریق آزمون ورودی وارد مجموعه دانشگاه می‌شوند، از آنجا که ساز و کار ورود و اعلام ظرفیت آنها خارج از پذیرش دانشجویان عادی می‌باشد به عنوان، دانشجوی غیر آزمون در نظر گرفته می‌شوند.

تبصره ۷: حداکثر تعداد دانشجو پذیرش شده برای اعضای هیات علمی براساس مواد ۷ و ۸ این آئین‌نامه و تبصره‌های آن از هر ورودی آزمون با رتبه‌های استادیاری، دانشیاری و استادی به ترتیب ۲، ۳ و ۴ و هم‌زمان و از همه ورودی‌های آزمون برای ایشانه ترتیب ۵، ۶ و ۷ می‌باشد.

تبصره ۸: پذیرش دانشجوی پنجم و یا بیشتر دکتری برای هر عضو هیات علمی منوط به دفاع پیشنهاد رساله حداقل نصف دانشجویان دکتری فعلی آن عضو هیات علمی می‌باشد.

توضیح: بازای هر ۸۰۰/۰۰۰/۰۰۰ ریال قرارداد پژوهشی، با رعایت تبصره‌های مواد ۶ و ۸ متقاضی مشمول افزایش ظرفیت دانشجوی ارشد و دکتر بطور مجزا و هم‌زمان خواهد بود.

تبصره ۹: پذیرش دانشجوی دکتری توسط اعضای هیات علمی دانشگاه در شرف بازنشستگی در دو سال آخر خدمت باید بصورت مشترک با یک عضو هیات علمی دانشگاه صورت پذیرد. ملاک تاریخ بازنشستگی براساس استعلام معاونت آموزشی از معاونت اداری مالی دانشگاه می‌باشد.

تبصره ۱۰: عضو هیات علمی در صورت مشمول بودن یکی از شرایط جدول ۳، بنا به تشخیص شورای تحصیلات تکمیلی دانشگاه، مشمول کسر ظرفیت پذیرش دانشجوی دکتری به شرح ستون ۳ جدول مذکور می‌گردد.

بخش ۵- ثبت واحد در ابلاغ تدریس اعضا هیات علمی

ماده ۹- ثبت واحدهای آموزشی (و پژوهشی) در ابلاغ اعضای هیات علمی با رعایت ردیف‌های ۱ الی ۴ ذیل (و ضمایم آن‌ها) صورت می‌پذیرد.

۱- ارائه حداقل یک درس نظری یا نظری-عملی کارشناسی به ارزش حداقل ۲ واحد در هر نیمسال برای هر عضو هیات علمی ضروری است. **تبصره:** چنانچه امکان برنامه‌ریزی برای ارائه یک درس نظری یا نظری-عملی توسط دانشکده برای عضو هیات علمی مقدور نباشد، دلایل توجیهی دانشکده مربوطه قبل از پایان مهلت ترمیم باید به تایید معاون آموزشی دانشگاه برسد. در غیر اینصورت دانشکده لازم است نسبت به برنامه‌ریزی جهت یک درس نظری یا نظری-عملی اقدام نماید.

۲- درج واحد سمینار تخصصی دانشجویان کارشناسی ارشد -که جز واحدهای پژوهشی محسوب می‌گردد- در ابلاغ تدریس اساتید، فقط در همان نیمسال اخذ واحد سمینار (توسط دانشجو) مجاز بوده و امکان ثبت آن در ترم‌های بعدی میسر نمی‌باشد.

۳- سمینار کارشناسی ارشد گروه‌های آموزشی که به صورت کلاس درس ارائه و مدرس به تدریس درس می‌پردازد جزو دروس آموزشی محسوب و مطابق دروس نظری عمل می‌گردد

۴- اعضا هیات علمی بازنشسته، می‌توانند تا سقف ۱۰ واحد معادل آموزشی در هر نیمسال تحصیلی در دانشگاه تدریس نمایند. برای همکاران بازنشسته بیش از ۶۵ سال سن، سقف دروس فقط آموزشی حداکثر یک درس تئوری یا تئوری-عملی و یا حداکثر ۲ درس فقط عملی می‌باشد.

۵- سقف واحدهای قابل ارائه توسط مدرسین در هر نیمسال به شرح ذیل می‌باشد:

۵-۱- اعضا هیات علمی مامور به تحصیل، حداکثر ۳ واحد حق التدریس

۵-۲- کارشناسان آموزشی، حداکثر ۱۲ واحد معادل بعنوان موظفی و مازاد تا سقف ۱۲ واحد حق التدریس در خارج ساعت اداری

۵-۳- کارشناسان آموزشی دانشگاه با مدرک دکتری در صورت تکمیل موظفی آموزشی و نیز احراز شرایط آئین‌نامه‌های آموزشی دوره‌ی کارشناسی ارشد ناپیوسته و دکتری می‌توانند به عنوان استاد راهنما ی دوم یا مشاوره همزمان تا ۲ پایان نامه کارشناسی ارشد و یا یک رساله دکتری مازاد بر ۱۲ واحد حق التدریس آموزشی دریافت نمایند.

۵-۴- اعضا هیات علمی سایر دانشگاه‌ها و نیز مدرسان واجد شرایط می‌توانند حداکثر ۱۲ واحد معادل آموزشی تدریس نمایند.

۵-۵- تدریس دروس یا همکاری در راهنمایی یا مشاوره پایان نامه‌ها و رساله‌ها و با هر نوع دیگری از همکاری با دانشگاه‌ها یا موسسات دولتی منوط به دریافت مجوز از ریاست محترم دانشگاه می‌باشد

۵-۶- دانشجویان کارشناسی ارشد دانشگاه فقط بعنوان کمک مدرس دروس عملی تا سقف ۶ واحد می‌توانند تدریس نمایند.

۵-۷- دانشجویان دکتری، حداکثر ۶ واحد می‌توانند تدریس نمایند.

تبصره: دانشجویان دکتری می‌توانند مشاوره پایان نامه حداکثر یک دانشجوی کارشناسی ارشد را به طور همزمان حین تحصیل خود بر عهده گیرند و تا زمان فارغ التحصیلی دانشجوی کارشناسی ارشد نمی‌توانند به عنوان مشاور پایان نامه دیگر معرفی گردند - با رعایت حداکثر ۶ واحد

در هر نیمسال تحصیلی- این موضوع شامل حال کارشناسان آموزشی دانشگاه که در دانشگاه محل خدمت و یا سایر دانشگاهها مشغول به تحصیل در دوره دکتری می باشند، نیز می گردد.

۵-۸- واحد معادل دروس آزمایشگاهی یا کارگاهی که دارای کارشناس آموزشی باشند (به ترتیب ۱/۳ و ۱/۶) به تناسب $\frac{۲}{۳}$ و $\frac{۱}{۳}$ بین مدرس (عضو هیات علمی یا کارشناس آموزشی) و کمک مدرس توزیع می گردد در غیر این صورت برای مدرس به طور کامل و برای کمک مدرس $\frac{۲}{۳}$ واحد در نظر گرفته می شود.

بخش ۶- ثبت واحد پایان نامه و رساله:

ماده ۱۰- ثبت واحد پایان نامه و رساله در ابلاغ تدریس اساتید با رعایت ضوابط ذیل صورت می گیرد:

۱- چنانچه فرم تعریف پایان نامه (proposal) کارشناسی ارشد، در طول نیمسال و حداکثر تا پایان کلاسها (بر طبق تقویم دانشگاهی) در شورای تحصیلات تکمیلی دانشکده به تصویب برسد، امکان ثبت آن در ابلاغ تدریس از همان نیمسال و حداکثر تا سنوات مجاز دانشجوی، با احتساب ترم تابستانی، امکان پذیر می باشد نحوه توزیع واحد پایان نامه در ابلاغ تدریس نیمسالهای مختلف با رعایت ماده ۱۱ به اختیار عضو هیات علمی می باشد.

۲- چنانچه فرم تعریف رساله (proposal) دکتری، در طول نیمسال و حداکثر تا پایان کلاسها (بر طبق تقویم دانشگاهی) در شورای تحصیلات تکمیلی دانشکده به تصویب برسد، امکان ثبت در ابلاغ تدریس از همان نیمسال و حداکثر سنوات مجاز دانشجوی با احتساب دوره تابستان امکان پذیر می باشد. نحوه توزیع واحد رساله در ابلاغ تدریس نیمسالهای مختلف با رعایت سایر ضوابط و سنوات این آئین نامه اختیار عضو هیات علمی می باشد.

توضیح: در ثبت ابلاغ تدریس نیمسال ۱-۹۷ و بعد، اعضا هیات علمی و مدرسین مدعو در صورت تمایل می توانند پایان نامه، رساله، پروژه کارشناسی، طرح نهایی و سایر مواردی که این آئین نامه مجاز می دارد مربوط به دانشجویان ورودی قبل از ۹۷ را نیز وارد نمایند.

۳- بر اساس مصوبه هیات امنای دانشگاه، حداکثر تا سقف ۹ واحد (به شرح ذیل)، امکان ثبت فعالیت های آموزشی، کارآموزی و فعالیتهای پژوهشی اساتید در ابلاغ تدریس دوره تابستان وجود دارد:

سقف ثبت فعالیتهای آموزشی در دوره تابستان (شامل دروس معرفی به استاد نیز می گردد)، حداکثر تا ۶ واحد

سقف ثبت کارآموزی، کارورزی در دوره تابستان، حداکثر تا ۴ واحد

سقف ثبت پایان نامه و رساله در دوره تابستان، حداکثر تا ۹ واحد

بدیهی است رعایت سقف واحدها از مجموع فعالیتهای ذکر شده در بالا، (سقف ۹ واحد) الزامی است.

۴- مطابق مصوبات هیات امنای دانشگاههای مازندران، سقف حق التدریس آموزشی برابر ۱۲ واحد و سقف حق التدریس پژوهشی برابر ۱۸ واحد در هر نیمسال می باشد. چنانچه واحدهای موظف آموزشی عضو هیات علمی مطابق جدول ۴ تکمیل نگردد، دانشکده مربوطه لازم است دلایل متقن و کافی در این خصوص به معاونت آموزشی دانشگاه ارایه نماید. در اینصورت به اندازه تعداد کسری واحد موظف آموزشی از حداکثر ۱۸ واحد پژوهشی که مشمول حق التدریس می گردد می تواند جایگزین کسر واحد موظف آموزشی گردند. چنانچه واحدهای پژوهشی از کسر واحدهای آموزشی کمتر باشد از واحدهای حق التدریس آموزشی یا پژوهشی پردیس دانشگاه عضو هیات علمی و یا حق الزحمه فعالیت های ۲۳گانه تعریف شده مصوبه هیات امنای مورخ ۹۴/۱۱/۲۶ کسر و در صورت معادل نشدن کسر واحد آموزشی با واحدهای آموزشی و پژوهشی پردیس یا حق الزحمه فعالیت های ۲۳گانه تعریف شده، از حق التدریس نیمسالهای بعدی عضو هیات علمی کسر می گردد.

جدول ۴: موظفی تدریس اعضای هیات علمی

ردیف	مرتبه علمی	واحد موظفی
۱	مریی آموزشیار	۱۳
۲	مریی	۱۲
۳	استادیار	۱۰
۴	دانشیار	۹
۵	استاد	۸

بخش ۷- پرداخت حق الزحمه اعضا هیات علمی برای واحدهای پژوهشی:

ماده ۱۱- واحد پایان نامه کارشناسی ارشد هر دانشجو، از زمان تصویب پروپزال در دانشکده و تا سنوات مجاز تحصیلی دانشجو در ابلاغ تدریس اعضای هیات علمی قابل ثبت خواهد بود. توزیع واحد معادل پایان نامه در هر نیمسال تا ۱۰۰ درصد کل ارزش واحد معادل پایان نامه می باشد. پرداخت حق الزحمه در انتهای هر نیمسال متناسب با واحد معادل ثبت شده در ابلاغ همان نیمسال می تواند صورت پذیرد. برای اساتید راهنما و مشاور یا مشاورینی که مدعو خارج از دانشگاه می باشند و نیز مشاور یا مشاورین پایان نامه که عضو هیات علمی دانشگاه می باشند، ثبت بصورت یکجا و در ابلاغ تدریس نیمسالی که دانشجو دفاع نموده و در صورت عدم امکان در نیمسال بعدی و پس از دفاع موفقیت آمیز دانشجو می باشد. پرداخت حق الزحمه، مطابق دستورالعمل وزارت عتف و پس از دفاع موفقیت آمیز دانشجو (مشروط بر ارائه مستندات مورد نیاز) تحقق خواهد یافت.

ماده ۱۲- واحد رساله دکتری هر دانشجو از زمان تصویب پروپزال در شورای تحصیلات تکمیلی دانشگاه تا سنوات مجاز تحصیلی دانشجو در ابلاغ تدریس اعضای هیات علمی قابل ثبت خواهد بود. توزیع واحد معادل رساله در هر نیمسال حداکثر ۵۰ درصد کل ارزش واحد معادل رساله بوده و حداقل ۲۵ درصد کل ارزش واحد معادل رساله پس از دفاع موفقیت آمیز دانشجو قابل ثبت در ابلاغ خواهد بود. پرداخت حق الزحمه در انتهای هر نیمسال متناسب با واحد معادل ثبت شده در ابلاغ همان ترم می تواند صورت پذیرد. برای اساتید راهنما و مشاور یا مشاورین مدعو (خارج از دانشگاه) و نیز مشاور یا مشاورین پایان نامه که عضو هیات علمی دانشگاه می باشند، ثبت بصورت یکجا در ابلاغ و پس از دفاع موفقیت آمیز دانشجو می باشد. پرداخت حق الزحمه، مطابق دستورالعمل وزارت عتف و پس از دفاع موفقیت آمیز دانشجو (مشروط بر ارائه مستندات مورد نیاز) تحقق خواهد یافت.

تبصره: چنانچه دانشجوی کارشناسی ارشد و دکتری به هر دلیلی موفق به دفاع از پایان نامه یا رساله خود نگردد، ۷۵٪ حق الزحمه ارزش واحد معادل پایان نامه یا رساله به عضو هیات علمی تعلق می گیرد.

بخش ۸- تفسیر آیین نامه

ماده ۱۳- هرگونه تفسیر و توضیح درخصوص این آیین نامه به عهده شورای آموزشی و یا شورای تحصیلات تکمیلی دانشگاه، حسب مورد می باشد.

این آیین نامه در ۱۳ ماده و ۴۱ تبصره در جلسه مورخ ۹۷/۸/۱۵ شورای دانشگاه به تصویب رسید و از اول سال تحصیلی ۹۸-۱۳۹۷ لازم الاجرا می باشد.